

Sygn. akt III U 926/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 maja 2019r. w Suwałkach

sprawy **A. W.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

w związku z odwołaniem A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 12 września 2018 r. znak (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje A. W. prawo do emerytury od dnia 24 sierpnia 2018r.;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz A. W. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 926/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 12.09.2018r. odmówił **A. W.** prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn;

- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody Budżetu Państwa;

- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Wskazał również, że zgodnie z § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy (pracodawca), na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 i ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy, gdzie ma obowiązek określić:

- 1) rodzaj pracy ściśle według wykazu, działu pozycji niniejszego rozporządzenia,
- 2) stanowisko pracy wymienione w wykazie, dział, pozycję i punkt zarządzenia resortowego lub uchwały,
- 3) okres, w którym praca w szczególnych warunkach wykonywania była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zakład odmówił A. W. przyznania prawa do emerytury, ponieważ na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a jedynie 24 lata, 3 miesiące i 6 dni oraz 15 lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a jedynie 11 lat, 2 miesiące, 25 dni.

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania, Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1.01.1999r. okresy składkowe w ilości 24 lat, 2 miesięcy i 1 dnia zaś okresy nieskładkowe w ilości 1 miesiąca i 5 dni.

W odwołaniu od tej decyzji A. W. wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. Urodził się bowiem (...)więc w chwili złożenia wniosku o emeryturę miał ukończone 60 lat i spełnia przesłanki do otrzymania emerytury, określone wskazanymi przez organ rentowy przepisami prawa.

Zgodnie z dokumentami znajdującymi się w aktach organu oraz przedłożonymi świadectwami pracy wynika, że w okresie od dnia 1.09.1973r. do dnia 30.12.1989r. pracował na stanowisku młynarza w (...)w tym od dnia 1.07.1976r. do 30.12.1989r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śrut. W okresie tylko od 26.04.1980r. do dnia 5.07.1982r. odbywał służbę wojskową.

Natomiast od dnia 1.01.1990r. do 31.12.1995r. pracował w Młynie (...) stale i w pełnym wymiarze godzin jako młynarz.

Od 1.01.1996r. do 31.12.1998r. prowadził własną działalność gospodarczą pod nazwą (...)– A. W..

Zgodnie z kalkulatorem stażu pracy od dnia 1.09.1973r. do 1.01.1999r. pracował przez okres 25 lat 3 miesięcy i 30 dni. W związku z czym spełnia wymagania jeśli chodzi o staż pracy. Jeśli natomiast chodzi o staż pracy w szczególnych warunkach to należy go liczyć od dnia 1.07.1976r. do 30.12.1989r. oraz od 1.01.1990r. do 31.12.1995r. co daje 19 lat 5 miesięcy i 30 dni. Po odjęciu lat służby wojskowej wychodzi 17 lat 3 miesiące i 20 dni. W związku z czym również ta przesłanka do uzyskania emerytury w obniżonym wieku jest spełniona.

Jego praca w (...)oraz (...)polegała na wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śrut. Praca była stale taka sama. Nie zmieniło się więc jego miejsce pracy czy stanowisko. Zmienił się tylko właściciel zakładu. Skoro więc ZUS uznał mu pracę w szczególnych warunkach na podstawie świadectwa pracy w (...), to również powinien uznać okres pracy w (...). Z uwagi na likwidację zakładu pracy nie jest zaś w stanie przedłożyć innego świadectwa pracy. Jednak jak wynika ze złożonego świadectwa praca taka była świadczona.

Zgodnie natomiast z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A prace w

szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego w dziale X w rolnictwie i przemyśle rolno – spożywczym, są wymienione w punkcie 10. Prace przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty.

Powołał się na wyroki Sądów Apelacyjnych w Gdańsku z dnia 24.02.2016r. III AUa 1747/15 i w Lublinie z dnia 3.03.2016r. III AUa 817/15, zgodnie z którymi świadectwo pracy z adnotacją o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, bądź bez niej, nie jest bezwzględną przesłanką do zaliczenia danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Świadectwo nie jest wiążące dla organu rentowego i może podlegać weryfikacji. Decydujące znaczenie ma zawsze fakt rzeczywistego wykonywania pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a nie określenie stanowiska, użyte w świadectwie pracy. Ubezpieczony zaś może wykazywać wszelkimi środkami dowodowymi, że praca świadczona była w warunkach szczególnych. Stąd zawnioskował dowód z zeznań świadka na okoliczności ustalenia rodzaju wykonywanej przez niego pracy, wymiaru czasu oraz okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji.

Dodatkowo wskazał, że przedłożone świadectwo pracy wykonywanej w (...)– K. S. na okres 01.01.1990r. do 31.12.1995r. z dnia 31.12.1995r. nie zostało uwzględnione do pracy w szczególnych warunkach, gdyż nie spełnia wymogów formalnych, w sposób przewidziany z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., natomiast zeznania świadków nie stanowią dla organu rentowego dowodu w sprawie.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione.

Zważywszy mianowicie na cały zebrany w sprawie materiał dowodowy i argumenty zaprezentowane przez odwołującego się uznać należało, że ma on na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Słusznie odwołujący się wskazał, że jak wynika z orzecznictwa, czego potwierdzeniem jest choćby wyrok Sądu Najwyższego z dn. 2.02.1996r. II URN 3/95 (Lex 24774), w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Przepisy bowiem kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują w tym względzie żadnych ograniczeń w postępowaniu przed sądami.

Ewentualne ograniczenia dowodowe wskazane w §2 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) bądź wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011r. w sprawie postępowania w sprawie o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz.U. z 2011r. Nr 237, poz. 1412), a poprzednio z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983r. Nr 10, poz. 49 ze zm.), sprowadzające się do złożenia na piśmie stosownych świadectw pracy, dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi.

Zebrany natomiast materiał dowodowy w sprawie pozwolił na uwzględnienie do stażu pracy ogólnego (okresów składkowych) oraz warunkach szczególnych nie tylko okresu zatrudnienia w (...)– K. S. od 1.01.1990r. do 31.12.1994r. ale i okresu zatrudnienia od 1.01.1995r. do 31.12.1995r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił okres zatrudnienia w (...)– K. S. tylko od 1.01.1990r. do 31.12.1994r. Opierał się w tym względzie jedynie o zaświadczenie Rp 7 wystawione przez (...), która rozliczała odwołującego się jako pracownika S. K., będącego agentem spółdzielni i z tego tytułu dzierżawiącym (...). Nie uwzględnił natomiast organ rentowy świadectwa pracy jakie S. K. wystawił odwołującemu w dniu 31.12.1995r. za okres zatrudnienia od

1.01.1990r. aż do 31.12.1995r. W świetle jednak poczynionych przez Sąd ustaleń okres zatrudnienia odwołującego się od 1.01.1995r. do 31.12.1995r. w (...)– K. S. winien mu być uwzględniony do ogólnego stażu pracy, a cały okres od 1.01.1990r. do 31.12.1995r. do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przemawia za tym nie tylko wystawione odwołującemu się świadectwo pracy przez S. K. ale i zeznania świadka W. S., który potwierdził, że odwołujący się, tak jak i on, pracowali w (...)– K. S. do 31.12.1995r. Też przy tym wylegitymował się świadectwem pracy z dnia 31.12.1995r. do 31.12.1995r. Trudno natomiast przypuszczać aby w momencie wystawienia świadectwa pracy tak odwołującemu się jak i świadkami W. S. w dniu 31.12.1995r. chodziło o poświadczenie nieprawdy i wprowadzenie w błąd organu rentowego przy ustaleniu prawa do świadczeni emerytalnego. Wprawdzie nie można było dysponować pracowniczymi aktami osobowymi odwołującego się z okresu zatrudnienia odwołującego się w (...)– K. S., gdyż K. S. zmarł i nie sposób ustalić miejsce ich przechowywania, to w świetle wystawionego przez S. K. świadectwa pracy i zeznań W. S. trudno nie uznać okresu zatrudnienia odwołującego się aż do 31.12.1995r. Sąd nie znalazł bowiem powodu aby W. S., jako osobie obcej odwołującemu się, odmówił wiarygodności jego zeznaniom. Trudno bowiem doszukać się powodu, dla którego miałby zeznawać nieprawdę. Trzeba też zauważyć, że karty wynagrodzeń odwołującego się rozliczane przez (...)i przesłane do Sądu na takie żądanie, są aż do kwietnia 1995r. (styczeń – kwiecień 1995r. kwoty po denominacji), a S. K., jak wynika też z przesłanych przez (...)umów, dzierżawił młyn (czyli (...)) aż do 31.12.1995r. Tak przecież wskazuje adnotacja na końcu umowy agencyjnej z dnia 2.01.1990r.” umowę agencyjną rozwiązano w dniu 30.04.1995r. i zawarto umowę dzierżawy”.

Poza tym należy też zauważyć, że odwołującemu się w jego legitymacji ubezpieczeniowej(...)potwierdziła w dniu 27.07.1995r. podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia. Skoro zaś tak uczyniła to odwołujący się musiał pozostawać w stosunku zatrudnienia w przeciwnym wypadku tego nie uczyniłaby. Owszem z racji zatrudnienia przez S. K. już nie na umowę agencyjną, nie mogła tak zrobić, ale jeżeli to uczyniła to potwierdziła w ogóle zatrudnienie odwołującego się.

Ostatecznie zauważyć i też trzeba, że odwołujący się od 1.01.1996r. sam już był dzierżawcą młyna. Musiał więc w nim bezpośrednio wcześniej pracować aby taka dzierżawę otrzymać. Gdyby tak nie było trudno byłoby mówić o nawiązaniu tak od razu takiej dzierżawy. W dzierżawę powierza się bowiem mienie raczej osobom, które w miarę dobrze zna się. Poza tym następowała ciągłość pracy (...), co też przemawia za zatrudnieniem odwołującego się aż do 31.12.1995r.

W obliczu więc tych wszystkich okoliczności, w tym i zeznań B. W., która jako żona odwołującego się potwierdziła jego wyjaśnienia, a następnie zeznania w sprawie, należało, mimo braku akt osobowych odwołującego się za okres zatrudnienia w (...)K. S. od 1.01.1990r. przyjąć, że takie zatrudnienie miało miejsce aż do 31.12.1995r. Nie może temu też stać i na przeszkodzie brak dokumentacji płacowej i ubezpieczeniowej odwołującego się za okres od miesiąca maja do miesiąca grudnia 1995r. Trzeba wskazać, że obowiązek ubezpieczenia społecznego pracowników spoczywa na pracodawcy i powstaje z dniem nawiązania stosunku pracy, a wygasa z dniem jego ustania. Stanowi o tym treść ustawy z dnia 25.11.1985r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 1989r. nr 25, poz. 137 z późn. zm.). W konstrukcji tej ustawy zgłoszenie pracownika do ubezpieczenia jest jedynie czynnością techniczną, ewidencyjną. Ewentualne niezgłoszenie pracownika nie wpływa bowiem ujemnie na uprawnienia pracownika.

Pracownik może więc udowodnić, że pozostawał w stosunku ubezpieczenia społecznego, mimo że nie był zgłoszony do ubezpieczenia. Wystarczy, że udowodnił fakt trwania stosunku pracy.

Konsekwencją powyższego jest i przyjęcie, że w okresie czasu od 1.01.1990r. do 31.12.1995r. odwołujący się, podobnie jak w zatrudnieniu w (...), pracował w szczególnych warunkach, bo przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty. Jak słusznie bowiem odwołujący się podnosił jego stanowisko pracy w (...)nie zmieniło się, co potwierdzili świadkowie W. S. i B. W. i co wynika z wystawionych świadectw pracy. Praca natomiast przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty jest pracą w szczególnych warunkach, gdyż jako taka określana jest w Wykazie A Działu X, poz. 10 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. oraz w Zarządzeniu nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988r. (przemysł zbożowo – młynarski) Dział X, poz. 10 pkt 5 jako mieszkaniowy śruty i komponentów paszowych.

Mając więc te wszystkie względy na uwadze, stwierdzić należy, że odwołujący się spełnił wszystkie warunki do otrzymania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Posiada bowiem 25-letni okres składkowy i nieskładkowy niezbędny do jej otrzymania, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgromadzone zaś środki na otwartym funduszu emerytalnym (OFE) przekazał za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

W związku z tym Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu się prawo do emerytury od dnia 24.08.2018r., a więc od dnia złożenia wniosku o to prawo.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. art. 98 §1 i 3 kpc w zw. z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.). Organ rentowy przegrał sprawę i stąd obowiązany jest uiścić koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego odwołującemu się we wskazanej przepisami wysokości 180zł.

PW/bd